

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-786

2.9.2024

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Bygningsskader – skadedyr – periodisering.

Sikrede fikk vannskade i boligen, og under utbedring av denne ble det avdekket skader etter skadedyr. Foretaket aksepterte ansvar for vannskadene, men avslo krav om erstatning for skader etter skadedyr. Foretaket begrunnet avslaget med at skadedyrskadene ifølge sakkyndige hadde oppstått før forsikringen trådte i kraft, og at det avgjørende for forsikringsdekning var tidspunktet da skaden først materialiserte seg. Sikrede anførte at det ikke gikk frem av vilkårene at skade som ble oppdaget i forsikringstiden ikke var omfattet av avtalen. Sikrede anførte også at tilsvarende skader var dekket hos andre foretak. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på erstatning for skade på bygning voldt av skadedyr.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for utbedring av bygningsskader etter skadedyr.

Bygningen var på det angitte skadetidspunktet omfattet av "Hus Pluss" forsikring. Det hitsettes fra forsikringsavtalen som gjaldt fra 30.5.22:

Hvilke skader?

Plutselig og uforutsett skade ved:

- (...)
 - Vannskader
 - (...)
 - Bekjempelse av levende mus, rotter og andre skadedyr i bygning
 - Skade forårsaket av mus, rotter og andre dyr
- Med skade menes her fysisk skade på bygning/bygningsdel, svekket isolasjonsevne og lukt.

I skademeldingen fra 9.2.23 beskrev sikrede skaden/hendelsen slik:

Skadedato 08.02.2023

Dato registrert 09.02.2023

Hendelse Vann har kommet inn via terreng eller grunn

Ulykkestype Vann har kommet inn via terreng eller grunn

(...)

Var bygningen fast bebodd på skadetidspunktet? Ja

Eier du boligen/leiligheten? Ja

Hvordan tror du vannet har kommet inn? Dreneringen har sviktet

Beskriv vannskaden Vanndam, fritt vann eller oversvømmelse på gulv

Hva slags rom er berørt? Beboelsesrom/innredet rom

Beskriv det du ser Mye vann på gulv i hele underetasje.

Vi har gjort det vi kann for å begrense skaden

Ønsker du at vi sender noen for å se på skaden din? Ja

Boligen ble først besiktiget etter vannskaden 13.2.23, og etter avdekking av skadedyrskade ble det rekvirert ny besiktigelse 2.6.23. Foretakets sakkyndige T. beskrev skadene slik:

Øvrig informasjon om objektet

enebolig i 2 etasjer.

Kunde overtok boligen i mars i 2022. Selger dør sommeren 2022.

Grunnmur i lettklinkerstein og underetasje er berørt av skaden.

Innredet etasje med trevegger innenfor murvegger.

betonggulv med plater og belegg på gulvene.

(...)

Type skade

☒ Øvrige: Vannskade og gnagerskader

(...)

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Årsak til vannskader er tett avløp fra sluk foran garasjedør.

Vannet for unna når de fikk staket opp avløpet. vannet hadde da trukket seg inn i bygning i underetasjen.

Hele etasjer er berørt av vannskader når kunde begynte å rive vegger og det ble avdekket gnagerskader.

Må hente noen flere opplysninger og skrive ferdig rapport på kontor.

Må gå gjennom kalkulasjon ICC på kontor.

(...)

Skadeomfang

Vannskader er omfattende og ny etter dato i februar 2023.

Gnagerskader er oppdaget nå, men det er antatt gamle skader som er oppstått før kunde overtok huset i mars 2022.

ingen døde dyr er funnet. spor etter fugl hvor røyskatt har dratt inn dette og museganger. Tidligere eiere har gjort en del tiltak for og stoppe innganger.

(...)

Oppsummering

Vannskade skyldes tett avløp for utvendig sluk foran garasje. Mye regn på skadedagen har ført til vannskader i hele underetasjen. Ved riving er det avdekket gnagerskader i etasjeskiller med røyskatt og museganger.

Røyskatt har tatt med seg fugler inn i isolasjon. Bol, ganger og lukt i isolasjon.

Foretaket bekreftet 7.6.23 at det var dekning for innvendige følgeskader etter vann i kjelleren.

Utbedring av skadedyrskade ble avslått og begrunnet med at dette var skader som hadde oppstått før sikrede overtok boligen og derfor ikke var omfattet av forsikringen. Det ble i den forbindelse utbetalt erstatning for tap ved at egen bolig ikke kunne benyttes, kr 42 000 for seks måneder á kr 8 000.

Foretaket beregnet 30.6.23 erstatningen til kr 418 460 og gjorde opp kr 200 000 a konto for vannskader og viste til takst (arbeidsplan) fra samme dag. Foretaket orienterte om at restbeløpet ville komme til utbetaling etter innsending av faktura/kvitteringer i takt med oppbygging.

Sikrede klagde på foretakets avslag på erstatning for skader etter mus og røyskatt, og viste til at det ikke var mulig å si når disse skadene oppstod. Sikrede mottok ikke svar og sendte brevet på nytt 18.9.23, der det ble tilføyd til anførselene at "skadeverk utført av dyr" var omfattet av forsikringen. Videre anførte sikrede at det ikke gikk fram av forsikringsavtalen at skader som ble oppdaget et år etter at forsikringen ble tegnet, ikke var dekket av forsikringen.

Foretaket avsto 8.12.23 kravet om erstatning for skade forårsaket av skadedyr og begrunnet avslaget med at de aktuelle skadene hadde oppstått før forsikringen trådte i kraft. Foretaket viste herunder til skaderapport fra T. fra 2.6.23.

Sikrede klagde til foretaket på nytt 2.1.24 og føydte til anførselene at en annen kunde i foretaket hadde fått tilsvarende skade dekket, og at det ikke forelå noen grunn til forskjellsbehandling.

Sikrede viste også til at skadene som skyldtes skadedyr ikke var taksert, og at dette måtte besørges. Videre ba sikrede om en minnelig løsning, slik at saken kunne avsluttes.

Foretaket opprettholdt sitt standpunkt.

Sikrede krever erstatning for skader etter røyskatt og mus, og anfører at det følger av vilkårene at slike skader dekkes. Videre at tilsvarende skader hos en annen kunde ble dekket av foretaket, og at aktuell skade derfor også må dekkes utfra et rettferdighetsprinsipp. Det følger ikke av avtalen at skader som oppdages ett år etter at forsikringen trådte i kraft, ikke er omfattet.

Forsikringsforetaket anfører at skade etter røyskatt og mus ifølge sakkyndig vurdering har oppstått før forsikringen trådte i kraft, og at den derfor ikke er omfattet av forsikringen. Dette følger av forsikringsrettslige prinsipper, jf. HR 2020 1262A.

Formuleringen "skade på bygning" tilsier at forsikringstilfellet inntreffer når bygningen blir skadet, uavhengig av om skaden er oppdaget, og det avgjørende er når dyrene første gang påførte skade på bygningen, jf. FinKN 2021-721 og 2018-742 som støtter denne tolkningen.

Sekretariatets vurdering:

Nemndas sekretariat avgjorde saken med delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold:

Innledningsvis bemerker vi at foretaket, i klagesvaret, har gjort betraktninger rundt dekning av skader under tidligere eiers forsikring, men dette er, slik saken er opplyst her, ikke anført av deg, som klager, og det er heller ikke lagt ved tilstrekkelig dokumentasjon til at vi kan ta stilling til dette spørsmålet, - det er kun lagt ved din egen forsikringsavtale som gjaldt fra 30.5.22.

Foretaket har akseptert ansvar for å utbedre vannskadene i henhold til takst, og dette oppgjøret er, slik vi forstår, ikke omtvistet. Spørsmålet i denne saken er om du har krav på erstatning for skade etter skadedyr under din forsikringsavtale.

Det er en grunnleggende forutsetning i forsikringsretten at *forsikringstilfellet* har inntruffet i forsikringstiden, jf. HR-2020-1262-A. Dette prinsippet er tidligere lagt til grunn av Finansklagenemnda som et generelt forsikringsrettslig prinsipp, og gjelder med mindre annet følger av avtalen.

Forsikringstilfellet er den hendelsen som utløser foretakets ansvar. I denne avtalen er forsikringstilfellet beskrevet som "*fysisk skade på bygning/bygningsdel, svekket isolasjonsevne og lukt*". Denne formuleringen innebærer at forsikringstilfellet oppstår når én av disse tre beskrivelsene inntreffer. Dette blir utfordrende når skaden utvikler seg over tid og øker i omfang, men i nemndspraksis er det lagt til grunn at forsikringstilfellet oppstår når risikoen første gang materialiserer seg til en skade, jf. FinKN 2020-258, der nemnda uttalte:

Forsikringstilfellet er den hendelsen som utløser selskapets ansvar. Den aktuelle forsikringen omfatter "Skade ved ekte hussopp og andre treødeleggende sopper og råter". Forsikringstilfellet er derfor definert gjennom et skadeprinsipp slik at forsikringstilfellet oppstår når den bakenforliggende fare/årsak – her råte – første gang materialiserer seg i en skade, dvs. i form av negativ fysisk innvirkning av soppskade på materialer e.l. Ifølge taksten har råteskadene utviklet seg over minst 20 år. Taksten snakker om "skade", ikke bare om årsaken

Den refererte saken gjaldt foreldelse og råte, men prinsippet for periodisering av forsikringstilfellet vil gjelde også i din sak. Det avgjørende er tidspunktet skaden først begynte å materialisere seg.

Finansklagenemnda har ikke sakkyndig kompetanse på hverken byggfag eller skadedyr og vil derfor måtte legge avgjørende vekt på sakkyndige uttalelser under vurdering av om forsikringstilfellet har inntruffet i forsikringstiden. Foretakets sakkyndige T. beskrev utviklingen slik:

Gnagerskader er oppdaget nå, men det er antatt gamle skader som er oppstått før kunde overtok huset i mars 2022.

ingen døde dyr er funnet. spor etter fugl hvor røyskatt har dratt inn dette og museganger. Tidligere eiere har gjort en del tiltak for og stoppe innganger.

Det er opplyst at forsikringen trådte ikraft 30.5.22, og sakkyndige konkluderte med at de oppståtte skadene var eldre enn dette. Det er derfor ikke holdepunkter for å si at forsikringstilfellet har oppstått i forsikringstiden. Se også tilsvarende sak i FinKN 2018-707 som gjaldt skjult skadeutvikling av vann:

Forutsetningen for dekning av en skade er at skaden har oppstått i forsikringstiden. Den aktuelle forsikringen ble tegnet 26.9.15. Skaden ble først meldt den 23.10.16. Selskapets takst har følgende kommentar:

Lekkasje har pågått over tid før nye eier kjøpte hytten
(...)

Ut fra dette må nemnda legge til grunn at skaden startet før forsikringen ble tegnet. Det er ikke avgjørende når sikrede oppdaget den.

Resultatet blir tilsvarende i din sak, og det er sikrede, altså du, som har bevisbyrden for at forsikringstilfellet inntraff forsikringstiden, og det er ikke avgjørende når du oppdaget skaden. Når annen dokumentasjon ikke er vedlagt, legges skaderapporten til grunn, se f.eks FinKN 2021-222:

Nemnda kan ikke se at sikrede har fremlagt noen teknisk rapport som tilsier at takstrapporten er gal. At sikrede er uenig med rapporten er ikke tilstrekkelig til å bevise at innholdet er feil.

Du har anført at tilsvarende skade har blitt dekket hos andre kunder, og at dine skader derfor også må dekkes. Det er imidlertid, som nevnt over, din forsikringsavtale som er avgjørende for hva foretaket plikter å erstatte, det vil derfor ikke ha noe å si hva andre foretaket har gjort opp med andre kunder.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Etter dette mottok Finansklagenemnda notat fra sikrede der det gikk frem at han ville sende inn en ny sakkyndig vurdering innen utløpet av "måneden", som da var juli. Slik vurdering er ikke mottatt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på bygning voldt av skadedyr.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).